

az elvont jelölések rendszere. Mesterségbeli tudásáról a kritika és a szakmabeliek is elismerőleg nyilatkoztak, a televízió jóvoltából pedig sok ezren ismerték meg nevét, néhány alkotását. Helyi népszerűségét mintegy igazolja,

hogy a nyitvatartás három hete alatt több mint háromezren tekintették meg tárlatát. Jelentős mérföldkő volt tehát Pataki József pályáján önálló kiállítása, s remélhetőleg ösztönzés, hogy az elkezdett úton haladjon tovább.

Csongrády Béla

RADICS ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA SALGÓTARJÁNBAN

Szeptember 23-án nyílt meg Radics István színvonalasan rendezett kiállítása a salgótarjáni Képcsarnok műszi berendezésű interieurjében.

Radics István festőművész nem első ízben állt ki, de önálló kiállítóként igen. Festő és grafikus egyszemélyben. Nógrádi születésű és művészi munkássága is szervesen a nógrádi talajhoz kötődik.

Bár tevékeny élete során állandóan befogadja a társadalmi és természeti jelenségeket hazai és külföldi vonatkozásban egyaránt, elsősorban a nógrádi táj és ember szeretete nyilvánul meg nála. Művészeti elve a valóság-szemléleten alapuló magasabb művészeti áttétei nyújtása. Alkotó törekvései a realizmus jegyében bontakoznak ki, és a grafika területét részesítik előnyben.

A kiállítás egy sor akverellit, néhány olajfestményt, tollrajzot ölelt fel. A művész adott lakó- és munkahelyi körülményei miatt inkább a kisméretű képfelületekre kényszerül. A grafikai technikát ugyanis jobban tudja alkalmazni mozgékony, aktív életstílusához. Utazásai, hivatalos járása-kelése közben készült tanulmányait otthonában szervezi, érleli át igényes alkotásokká.

E kiállítás a maga színvonalassága mellett sem tükrözi, nem is tükrözheti Radics István sokoldalú alkotói munkásságát. A kiállított művek sorában

hiányoztak a művészre annyira jellemző sokszorosító grafikai eljárásokkal készült munkái, amelyekkel oly méltóan szerepelt a miskolci Országos Grafikai biennálén.

Művei — mint pl. két kiállított olajfestménye — expresszív erejükkel szinte szétfeszítik a kereteket. Átértékelt, áttranszponált tájképein pompásan kiérlelt konstruktív elemeket láthattunk, amelyeket a festő racionális kompozícióvá szerkesztett. Csendéletén a tárgyak szinte monumentális erővel, mélyre hangolt erőteljes színharmóniával jelentkeznek. Mélytűzű kolorizmusa egyébként jellemzője vízfestményeinek is. Itt a nógrádi vagy Balaton-környéki tájak, falurészletek és üdülőhelyek intenzív szín- és fényerővel, téri mélységükben ragyognak fel a sík felületen, jellemzőjük a hangulati elemek intenzivitása, de ugyanakkor intimizációja is. Bravuros tollrajzain a táji részletek intellektuális kiválogatásával, az egyszerűsége törekvés szinte végletes megjelenítésével találkozunk. A művész megtalálja a jelenség reális lényegét, magvát. Kevés vonalú aktorkijain az egyszerűsítésnek Matiss-ra emlékeztető kultúráltságát fedezhetjük fel.

Radics István önálló művész-egyéni-ség, aki mélyrehatóan megfigyel, tanul, összegez, közvetlen előképeket azonban nem követ, nem válik epigonná. Eddigi eredményeit — szerényen — kezdeti

lépéseknek tartja. Egy magasabbrendű művészi megnyilatkozás és kibontakozás érdekében állandóan előre tör.

Utalnunk kell illusztrátori működésére is. Különböző országos és helyi lapokban és folyóiratokban jelennek

meg rajzai. Műveli a reklámgrafikát is igen kultúrált szinten.

Radics István alkotó művész voltát kiegészíti művészpédagógus munkássága. Több mint egy évtizede irányítja az egész megye rajzoktatását, vizuális-esztétikai nevelését.

Dr Domonkos Endre

FARKAS ANDRÁS KIÁLLITÁSA BALASSAGYARMATON

1966. október 30-án, a Balassagyarmati Palóc Múzeumban bensőséges ünnepség keretében nyílt meg Farkas András balassagyarmati festőművész és rajztanár kiállítása, melyet Cs. Nagy Zsuzsa dr. művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos munkatársa nyitott meg.

Cs. Nagy Zsuzsa dr. először is a kiállító művész életét, eddigi munkásságát ismertette. Farkas András 1947-ben telepedett le Balassagyarmaton, azóta itt folytatja pedagógusi és művészi tevékenységét. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy mit jelent egy város, annak környéke szempontjából az, hogy egy művész oktatja a szépre, a művészetre a tanulói ifjúságot. Ezen a kiállításon nem a pedagógust, hanem a művészt szemléljük munkáin keresztül, de az előbb említett tényt meg nem említeni helytelen lenne.

Miért választotta éppen Balassagyarmatot?

Azért, mert a város és vidéke szülőföldjére emlékeztette, a szülőföldre, amely — mint majdnem mindenkinél — nála is meghatározó szerepet tölt be.

A szülőföld és a származás. Mert földműves szülők gyermekeként elejétől fogva elkötelezettje a parasztságnak: Műveiben szinte kizárólagosan parasztok szerepelnek.

Ez a kiállítás — kamarajellegénél fogva — kicsiny töredékét mutatja an-

nak az életműnek, melynek minden-egy darabja a hűség egy-egy megnyilatkozása osztálya mellett. Nem a városi ember rácsodálkozásával nézi a parasztot, hanem a bennfentes szemével, ezért érezzük olyan hitelesnek ezt az ábrázolást. Azon festők népes táborának szellemi leszármazottja, akik a földműves emberek életét figyelték, szerették és festették.

Műfajilag változatos a kép: filctoll, gouache, vízfestmény, monotípiák, és olajfestmény.

Olajképei összefogottak, szinte sikerűek, monumentális hatásúak. Alakjai, kompozíciói szétfeszítik a kis keretet, nagyobb felületre kíváncsoznak. Színei visszatartottak, nincs semmi hivalkodó harsogás, de a visszafogott színskála egy bizonyos hangulatot és erőt sugároz.

Palántázók című képének három alakja a munka ritmusát érezteti. A Hordómosó érdekes kompozíciója a paraszti életnek egy kedves pillanata, az Este meghitt sárgás fényeiben a munkás nap végére tesz pontot a kaszáját letevő ember és a fejő asszony. A Buszra várók téli tájban három jellemző női figurája hiteles alakja a nőgrái tájnak.

Művei emberközpontúak; szinte elvétve találkozunk csak táj ábrázolással, de ez a táj is a tájból alig kilépett